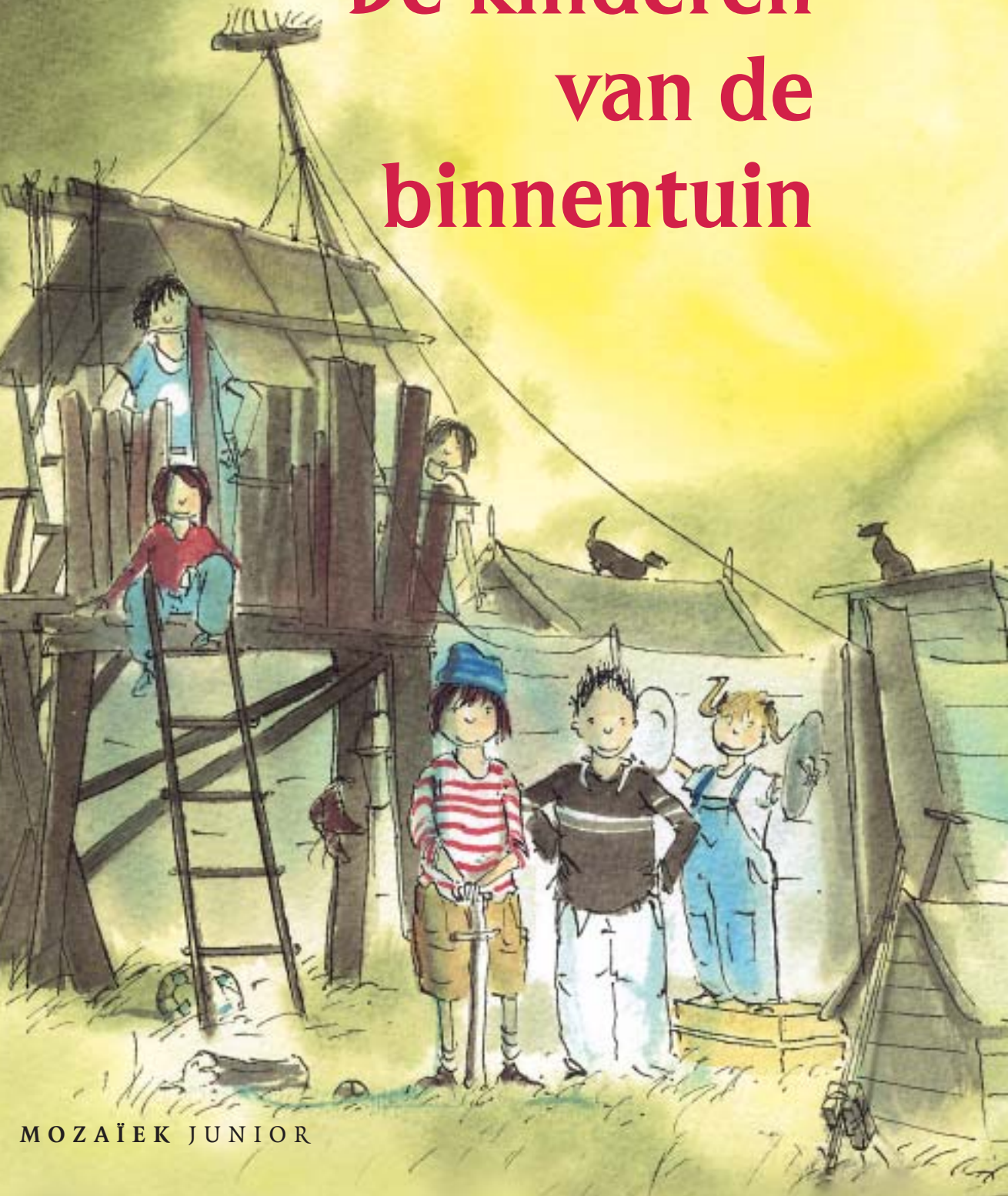

Lieke van Duin

De kinderen van de binnentuin

MOZAÏEK JUNIOR

De kinderen van de binnentuin

*Opgedragen aan de echte kinderen van de binnentuin:
Roel, Sikko, Jacomien, Dieuwke, Maaïke, Femke, Moniek, Rianne,
Lorenzo, Jan-Peter en Mirjam*

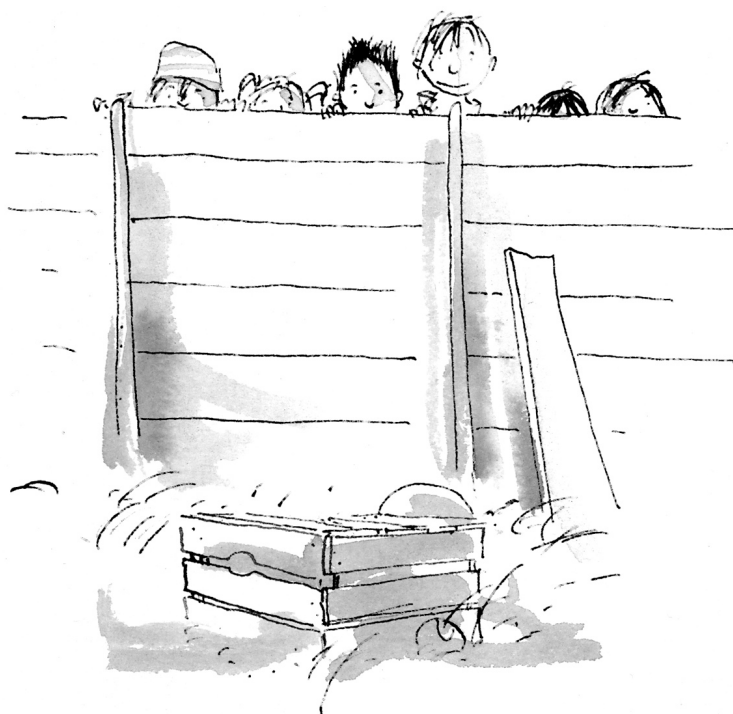
Ter herinnering aan Jacob

*De meeste verhalen uit dit boek verschenen eerder, in een andere vorm, in de
Dominicuskrant, het maandblad van de Dominicusgemeente te Amsterdam, waar
ze gebruikt zijn in de kindernevendiensten.*

De kinderen van de binnentuin

Lieke van Duin

met tekeningen van
Harmen van Straaten

Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Met dank aan Yvonne van Rooijen† en Claire Hülsenbeck

Ontwerp omslag: Anton Sinke

Tekeningen omslag en binnenwerk: Harmen van Straaten

© tekst: Lieke van Duin

© 2004 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

▪ Mozaïek Junior is een imprint van Uitgeverij Mozaïek

ISBN 90 239 9099 4

NUR 282

Alle rechten voorbehouden.

Meer informatie over dit boek en andere uitgaven van Mozaïek vindt u op
www.uitgeverijmozaiek.nl

Inhoud

Verstoppertje	7
Voordoën	14
Kaarsjes	19
Riddergevecht	23
Zaadjes	30
Hulpsinterklaas	36
Broer en zus	41
Kerstspel	46
Opnieuw beginnen	52
Wintersport	59
Heilig boontje?	66
Ik mag doen wat ik wil...	74
Echt of niet echt?	81
Stoeprand	88
Verbannen	95
Nachtlawaai	100
Je liefste naam	107
Leven doorgeven	113
Welkom thuis!	118
Speelgoedgeest	124
Straatfeest	132
Nawoord	138
Over de auteur en illustrator	144

Verstoppertje

*Ingele mingele manglele motje,
Kaatje vingele vangele vodje,
Eén minuutje apetuutje,
Iet wiet waait is eerlijk weg!*

Heleens vinger stopt bij Minke.

Weg! Ik ben weg, denkt Minke opgelucht. Ze hoeft hem niet te zijn. Gelukkig, want de anderen zijn groter en kunnen harder rennen dan zij. Ze doet een stap achteruit. Samen met Jan-Willem, Nina en Taco, de buurkinderen, wacht ze tot het aftellen klaar is.

7

Weer klinkt het aftelversje. Het gaat nu nog tussen Heleen en Tim. Het wordt Tim. Dat valt niet tegen; hij kan wel erg hard rennen, maar hij doet niet gemeen.

‘Oké, jongens,’ roept Jan-Willem, die al elf is. ‘Tim is hem. Je mag je overal verstoppen, in alle tuinen van de binnentuin, alleen niet binnen.’

‘Ook niet binnen in de hutten?’ vraagt Nina, die bij Minke in de klas zit.

Jan-Willem zucht overdreven en zwaait met zijn armen alsof hij iets gemakkelijks voor de zoveelste keer moet uitleggen. ‘Met “binnen” bedoel ik in de huizen. In de hutten en de schuurtjes mag dus wel, maar je bent stom als je dat doet, want daar zoekt iedereen het eerst. En die paalhut van Taco, daar kom je nooit ongezien de ladder af. Oké Tim, tot honderd tellen.’

Tim gaat met zijn gezicht tegen een boom staan. ‘Tien, twintig, dertig...’

‘Tim!!!’ brult Jan-Willem dreigend.

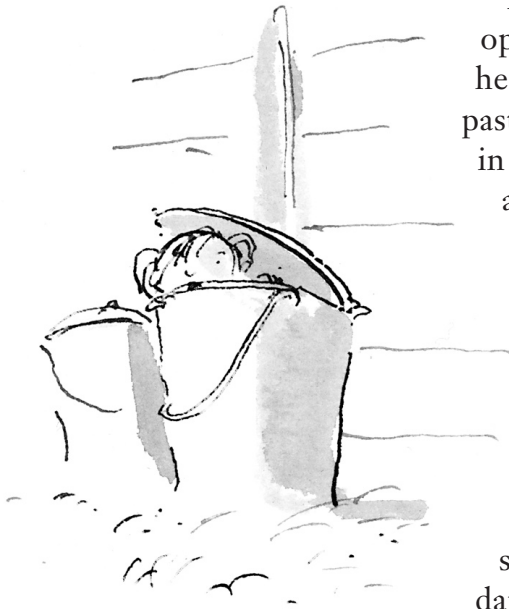
Tim telt opnieuw, maar vliegensvlug: ‘Eentweedrievijfzesseefachtneegtien, eentweedrievijfzesseefachtneegtwintig, eentweedrievier...’

Minke is al weggehoud. Ze weet een héél goed verstopplekje, waar vast niemand aan denkt: het kippenhok in de tuin van Taco en Heleen, in het nachthok.

Ze heeft het deurtje van het nachthok nog niet open of ze hoort: ‘Wegwezen! Hier zit ik al! Dit is trouwens mijn kippenhok!’ Taco.

‘Honderd!’ klinkt het twee tuinen verderop. ‘Wie niet weg is, wordt gezien. Ik kom!’

Wanhopig kijkt Minke om zich heen. Waar kan zij nu....? Daar ziet ze twee zinken vuilnisemmers. De eerste is vol, de tweede bijna leeg.

Minke stapt er haastig in, zakt op haar hurken en trekt snel het deksel boven zich dicht. Ze past er net in. Het stinkt. Ze zit in een laag beschimmelde aard-appelschillen, broodkorsten en klokhuizen.

Minke luistert. Hoort ze al voetstappen? Nog niet. Als zij er maar niet het eerst bij is, dan is het goed, dan hoeft ze hem niet te zijn in het volgende potje.

Liever nog wil ze als laatste gevonden worden, want dan ben je de beste verstopper, en dat is ze nog nooit geweest.

Het mooiste is als je je dan ook nog kunt vrijbuten, want dan zijn alle andere kinderen meteen ook vrijgebuut. Maar ja, daarvoor moet je groot zijn, en zij is pas zeven...

Minke wordt opgeschrikt door de stem van Tim. ‘Nina, ik zie je heus wel!’ Het klinkt aan de andere kant van de tuinen, waar het huis van haar en van Nina is. ‘Daar onder dat dekzeil, ik zie je schoen! Ja, nu trek je hem terug! Nina is erbij. Buut Nina!’

Dus Nina is hem in het volgende potje. Minke zucht van opluchting: ze is de dans ontsprongen.

Een poosje is het stil, griezelig stil. Toch klinken er allerlei geluiden. Een hond blaft. Iemand is aan het zagen. Van een bovenverdieping klinkt pianomuziek. Popmuziek bonkt er in een eentonige dreun doorheen. Zeker van Peter, haar buurman

van driehoog, die verslaafd is aan drugs. Buurvrouw Bijl roept iets vanaf haar balkon op tweehoog naar buurvrouw Botman op driehoog, schuin daarboven. ‘Me dochter komt langs met de kleine...’ verstaat ze, en: ‘...naar de markt...’

Onder Minke ritselt iets. Brrr, enge beesten! Minke rilt. Ze voelt meteen overal jeuk. Haar hoofd stoot het deksel van de vuilnisbak iets omhoog. Pas op! denkt ze. Niet bewegen, niet bang zijn en zeker niet gillen!

Aan iets leuks denken. Aan de barbecue straks, in haar tuin en in die van Nina. Met de buren. Nou ja, niet met allemaal. Met de vaders en moeders van de zes kinderen van de binnentuin. En met Renske, het babyzusje van Taco en Heleen.

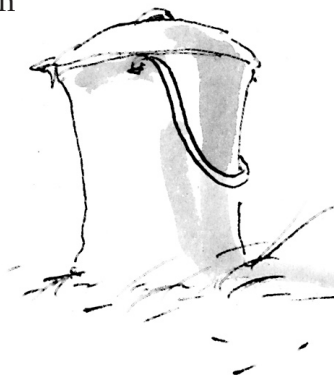
Want vandaag, 30 augustus, is het precies tien jaar geleden dat de eerste vader en moeder hier kwamen wonen: die van Jan-Willem. Daarna kwamen de andere ouders ook. Ze waren een groep vrienden van heel vroeger, toen zelfs Jan-Willem nog niet bestond. Als er een huis in de straat leeg kwam, belden de vader en moeder van Jan-Willem gauw naar hun vrienden. Die kraakten dat lege huis dan, toevallig allemaal benedenhuizen met tuinen. Daarna mochten ze er blijven wonen.

Minke vindt het maar raar. Hoe kun je nu een huis kraken en het toch heel laten?

Nou ja, het is meestal gezellig, net één grote familie. Minke is geboren in het huis van Jan-Willem, omdat hun eigen huis toen nog niet klaar was. De moeder van Jan-Willem heeft geholpen bij de bevalling.

De vijf tuinen zijn één grote binnentuin met slingerpaadjes geworden, met schommels en wippen, ringen en rekstokken, zandbakken en hutten, bomen met nestkastjes en vijvers met kikkers. Er zijn konijnen, kippen, cavia’s, katten, een schildpad en een hond. En als het mooi weer is, staat de box van Renske buiten.

Niemand kan zomaar van de straat in de tuinen komen: je moet eerst door een huis. Daarom is het een veilige binnentuin waar je nooit bang hoeft te zijn. De achterdeuren zijn altijd open: je kunt

zomaar door de keuken naar de burens lopen.

Alle zes de kinderen zitten op dezelfde school: een half uur fietsen, dwars door de stad.

Alleen jammer, denkt Minke, dat we wel eens ruzie hebben. Vooral met de jongens. Jan-Willem speelt de baas. En Taco denkt altijd dat-ie leuk is. Nou, mooi niet! Alleen Tim gaat wel. Die doet tenminste normaal. Maar met de meisjes is het leuker: Nina is haar vriendinnetje, en met Heleen, de grote zus van Taco, die al tien is, speelt ze ook vaak.

Rennende voeten. 'Buutvrij!' Jan-Willem. Even later weer Jan-Willem: 'Je moet verder uitlopen, Tim. Da's laf, man, om zo dicht bij de buutpaal te blijven. Uitlopen! Zoeken!'

10 En dan: 'Wie er in Taco zijn tuin zit: *Blijf zitten waar je zit, en verroer je niet. Hou je adem in en stik niet!* Tim in aantocht!'

De stem van Tim, vlakbij: 'Dat is gemeen, Jan-Willem, je verraadt me!'

'Oké, begin maar overnieuw. Ik zeg niks meer.'

Even is het doodstil. Dan kraakt er iets, vlakbij. Het deurtje van het nachthok.

Minke durft niet te kijken. Als Tim ziet dat het deksel van de vuilnisemmer beweegt, is ze erbij!

Ze houdt haar adem in. Er kruipt iets over haar rug. Brrr! Ze rilt en wil gillen. Maar gillen mag niet! Ze klemt haar lippen stijf op elkaar. Geen geluid, niet bewegen!

Ze luistert scherp. Snelle voeten bij de doorgang naar de tuin van Tim. Geworstel, lijkt het wel. 'La-me los!' De stem van Tim. Ze raadt: Taco is uit het kippenhok gekropen en kwam Tim bij de doorgang tegen. Die wilde natuurlijk wegrennen om Taco af te buten, maar Taco hield hem tegen aan zijn T-shirt.

Nu hoort ze geroffel van rennende voeten. Wie zou het eerst bij de buutpaal zijn? Ze zijn even oud, allebei acht; Taco is de lenigste van de twee, maar Tim de snelste.

'Buut Taco!' – 'Buutvrij!' Het klinkt precies tegelijk.

'Je bent erbij!'

'Nietes, ik was eerder! Toch, Jan-Willem?'

'Allebei even snel,' oordeelt Jan-Willem. 'Dus dat moet over. Doen we straks wel. Eerst moet Tim Heleen en Minke nog vinden.'

Alleen Heleen en ik nog! denkt Minke. Ik kán het halen, de beste verstopper zijn! Ze wordt er opgewonden van. Maar ze begint nu wel stijf te worden. Ze wil even bewegen, anders gaan zitten. Het gaat niet, ze kan geen kant op.

Volhouden, denkt ze. Niet zeuren. Dat zegt papa ook altijd.

Er kriebelt iets aan haar been. Beestjes! Ze probeert haar arm naar beneden te krijgen. Dat lukt net. Even wrijven.

Daar hoort ze voetstappen aankomen. Nu doodstil blijven zitten. Niet krabben, niet hoesten.

Het deurtje van het kippenhok kraakt weer. ‘Ook al niet!’ hoort ze Tim zeggen.

De voetstappen komen dichterbij. Tim moet nu vlak bij haar vuilnisemmer staan!

Minke houdt haar adem in.

‘Buutvrij!’ hoort ze. Dat is Heleen.

‘Shit!’ roept Tim en rent weg.

Minke haalt opgelucht adem. ‘Hoi hoi!’ zegt ze zachtjes tegen zichzelf. Ze balt triomfantelijk haar vuisten: ‘Ik ben de laatste!’

Zou ze ook nog iedereen kunnen vrijbuten? Ze durft het niet te hopen. Maar je kunt nooit weten... Eerst proberen om

zonder lawaai op te staan. Ze móet nu trouwens even bewegen, want haar benen doen pijn.

Het lukt niet. Ze zit klem!

Tim, kom jij dan alsjeblieft, vind me! Help me hieruit! denkt ze. Nu!

Tim komt niet. Ze hoort ook geen verstoppertjesgeluiden meer. Hoe kan dat nou? Het potje is toch nog niet afgelopen?

Ze krijgt kramp in haar been en probeert weer te gaan staan. Het gaat niet. Die kramp doet zeer! Ze begint te huilen. 'Tim, kom dan!' roept ze nu hardop.

Niemand hoort haar.

12 Ze hoort zingen, aan de andere kant van de binnentuin. *Lang zullen we leven!*

'Kom nou, kom nou, kom nou!' huilt ze. 'Ik kan er niet meer uit!'

Ze hoort de dwarsfluit van Taco's moeder, en de accordeon van Jan-Willems vader.

Ze wil naar het feest, ze wil meedoen!

'Au!' Een steek. Een beest dat haar prikt! Ze gilt. 'Weg, rot-beest!' Ze schudt woest heen en weer met haar schouders en bovenlijf. De vuilnisemmer wankelt, maar valt niet om. Ze ruikt iets. De barbecue. Ze zijn haar vergeten!

Tranen lopen over haar wangen. 'Help me dan!' gilt ze. 'Ik zit vast!'

Ze beweegt wanhopig met haar armen. Die kunnen nog omhoog en duwen het deksel van de vuilnisbak weg. Het klettert tegen de zijkant. Maar opstaan lukt niet. Ze snikt het uit en zakt in elkaar.

'Minke!' hoort ze nu. 'Minke, waar zit je?'

De stem van papa.

'Hier!' gilt ze. 'Ik kan er niet meer uit!'

Haar vader komt met grote, zware stappen aanlopen. 'Meisje toch!' zegt hij.

‘In de vuilnisbak. Nee toch!’

Hij tilt haar eruit en drukt haar tegen zich aan.

‘Au, au!’ gilt ze. Haar benen kunnen niet meer recht.

Voorzichtig draagt hij haar door de binnentuin naar het feest. Nog een tijdje blijft ze op schoot nasnikken. Langzaamaan komt er weer beweging in haar benen. Haar moeder wrijft ze in met olie tot ze tintelen. ‘Bewegen, Minke, bewegen!’ zegt ze. ‘En niet krabben!’ Op de mierensteken smeert ze iets tegen de jeuk.

De kinderen staan om haar heen. Minke draait haar gezicht weg. Ze wil ze niet zien.

‘Jullie waren mij vergeten!’ zegt ze boos.

‘Ik heb overal gezocht,’ zegt Tim verlegen, ‘eerlijk waar! Maar je was zo goed verstoppt. En toen begon de barbecue. En toen kreeg ik zo’n honger...’

‘Ik dacht dat je vanzelf wel zou komen,’ zegt Heleen.

‘Maar jij hebt óók iets te vieren!’ zegt Jan-Willem vrolijk.

‘Dat we hier tien jaar wonen, telt niet,’ zegt Minke, nog steeds boos. ‘Ik ben nog geeneens tien. Nog lang niet!’

‘Klopt,’ zegt Taco, ‘het is veel leukerder!’

Opeens begint Minke te stralen. Ze gaat rechtop zitten. ‘O ja, ik weet het al: ik ben de laatste! Goed hè, van mij!’

Haar vader kijkt verbaasd naar de andere kinderen. ‘Ik snap er niks van,’ zegt hij.

‘Wij lekker wel,’ gniffelt Taco.

‘Echt wel,’ zegt Tim. ‘Hartstikke goed! Je bent voor het eerst de laatste!’

Voordoën

De school is weer begonnen.

De klas van Tim en Taco gaat een toneelstuk opvoeren: Sint Joris en de draak.

‘Hoi!’ roept Taco. ‘Dan ben ik de ridder, juf!’

Hij zwaait met zijn armen in het rond, en roept: ‘Wham! Wham! Wham!’

‘Ga zitten, Taco, dan vertel ik eerst het verhaal.’

Taco gaat naast Tim zitten, zijn ellebogen op tafel en zijn hoofd op zijn handen.

De juf vertelt:

14

Sint Joris was een dappere ridder.

Op een dag kwam hij in een land waar alle mensen naar de grond keken.

Niemand was vrolijk. Iedereen zat te zuchten en te huilen.

Ridder Joris vroeg: ‘Wat is er aan de hand, dat jullie zo somber zijn?’

‘Ach ridder, weet je dat dan niet?’ zei een oude man.

‘Er is een zevenkoppige draak in ons land komen wonen, daarginds in die rokende berg. En elke maand wil hij een jongen of een meisje hebben, om op te eten.

Morgen is de dochter van de koning aan de beurt.

Veel ridders zijn al op weg gegaan om de draak te doden. Maar geen van hen is levend teruggekomen.’

‘Ha!’ zei ridder Joris. ‘Een kolfje naar mijn hand! Kom maar op met die draak!’

Maar tegelijk keek hij naar zijn zwaard.

Dat is maar een heel gewoon zwaard, dacht hij. Daarmee lukt het nooit! O help, wat heb ik gezegd!

Die nacht had ridder Joris een droom. De aartsengel Michael kwam aanvliegen.

‘Hallo, Joris,’ zei hij, ‘geen paniek. Ik help je wel. Ik heb al eens eerder zo’n draak overwonnen. Je mag zolang mijn zwaard lenen.’

Weg was de engel.

De volgende dag keek ridder Joris om zich heen. Hij zag alleen zijn eigen zwaard. Daar moest het dan maar mee.

Ridder Joris ging op weg, met bonzend hart. Alle mensen van het volk keken hem na.

Hij kwam in een eenzame streek die beleemaal zwartgeblakerd was.

Daar was de rokende berg. En daar was de draak! Hij spuwde vuur uit al zijn veertien neusgaten.

Ridder Joris' knieën knikten. Maar hij vluchtte niet.

'Nu of nooit!' zei hij tegen zichzelf. Hij hief zijn zwaard en stormde op de draak af.

Opeens voelde het zwaard zo licht als een veertje en ging zijn eigen gang. Tsjak! Eén kop eraf. Tsjak! Nog een kop eraf. Kop nummer drie blies ridder Joris bijna in brand. Tsjak! Die is er ook geweest. Tsjak! Nummer vier. Tsjak! Tsjak! Tsjak!

Ziezo. De draak lag als een rokende puinhoop op de grond.

Ridder Joris sloeg de vonken van zijn jas.

Daar kwamen de mensen van het volk aangehold. Met de prinses!

'Lang leve ridder Joris!' riepen ze. En hup! Daar ging hij op de schoulers.

15

Tim zucht ervan. Wat een mooi verhaal! Vooral dat laatste, dat ridder Joris op de schoulers gaat. Hij droomt er wel eens van dat zijn voetbalteam kampioen wordt door hém, en dat ze hem dan op hun schoulers nemen.

'Wie wil ridder Joris spelen?' vraagt de juf.

Alle kinderen steken hun vinger omhoog. 'Ik, juf! Ik! Ik! Ik!'

Taco roept het hardst. Maar Tim mag het voordoen. Fijn! Hij loopt naar voren.

Dan ziet hij dat alle kinderen naar hem kijken. Hij krijgt het er

warm van. Opeens weet hij bijna niks meer. Hij zwaait wat onzeker met de liniaal van de juf, en zegt: 'Tsjak! Dat is één! Tsjak! Dat is twee! Tsjak! Dat is drie!' Tot zeven toe. 'Klaar, juf.' Met een rood hoofd blijft hij staan.

Waar zijn nu de mensen van het volk die hem juichend op de schouders tillen?

Er klinkt geen gejuich, maar gegrinnik.

'Maar Tim', zegt de juf, 'jij begint bij het eind van het verhaal.'

'Dat is het belangrijkste,' zegt Tim, terwijl hij naar de grond kijkt, 'dat de draak dood gaat.'

De klas barst in lachen uit.

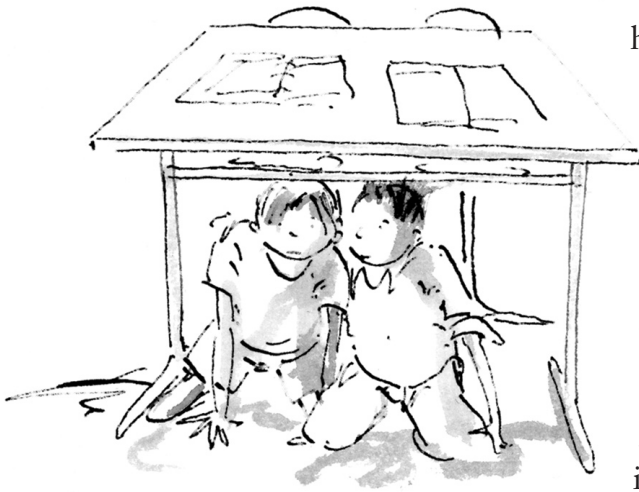
Dan gebeurt er een heleboel tegelijk. Het zweet breekt Tim uit. Zijn ogen schieten vol tranen. Hij duikt onder zijn tafel en stopt zijn vingers in zijn oren.

16

De juf is heel boos. 'Onmiddellijk stil allemaal! Uitlachen doe je maar als je voor de spiegel staat!'

Het wordt muisstil in de klas. In die stilte vraagt juf zacht: 'Tim, wil je tevoorschijn komen?'

'Nee!' schreeuwt Tim; hij begint te snikken.

Dan komt Taco naast hem zitten, onder de tafel, en slaat zijn arm om hem heen. 'Ik lach je niet uit, hoor,' zegt hij. 'Die stomme kinderen ook!'

Hij steekt zijn hoofd onder de tafel uit en schreeuwt door de klas: 'Jullie zijn hartstikke stom. Toevallig is Tim wel de beste voetballer van de klas,

hoor! En dan hoef je heus niet ook nog eens goed in toneel te zijn. En trouwens: Tim kan best toneelspelen. Alleen niet zo goed voordoen. Toevallig!'

'Dank je, Taco,' zegt de juf. 'Je hebt me een hele goeie tip gegeven. Want binnenkort begint het schoolvoetbal ook. Daar

moeten we voor oefenen. Maar ik heb geen verstand van voetbal. Wat denk je, zou Tim ons willen helpen?’

Tim heeft gehoord wat de juf zei. Hij gaat weer op zijn stoel zitten, maar kijkt strak voor zich.

‘Misschien,’ zegt Taco. ‘Als jullie niet meer zo stom doen. Want met stomme kinderen werkt Tim niet, hè Tim?’

‘Hm,’ mompelt Tim.

Taco doet er nog een schepje bovenop.

‘Want Tim is aanvoerder van ons team, juf, op onze club. Toen hebben we gewonnen, afgelopen zaterdag. Van de E2 van DWS, die zijn keigoed. En Tim heb gescoord. En ook een hele goeie voorzet gegeven.’

‘Hm,’ mompelt Tim weer.

‘t Is toch zo!’ zegt Taco en stoot Tim tegen zijn arm.

‘Ja, maar dat hoeft niet iedereen te weten.’

‘Tim,’ vraagt de juf, ‘zou je me willen helpen, in de gymles, met het opzetten van de training?’

‘Hm,’ doet Tim. ‘Misschien. Dan moeten we wel eerst warming-up doen. Vijf rondjes hardlopen. En dan dribbelen met de bal, en overkoppen, en hooghouden. Voor het balgevoel.’

‘Hooghouden? Wat is dat?’

‘Dat is, dat is... Gewoon, de bal zo lang mogelijk hoog houden.’

‘Maar hóe doe je dat?’

‘Voordoen, Tim,’ roept Taco. ‘Juf, hij kan het wel vijftig keer. Bij ons in de straat gaan we altijd mooien, en dan doet-ie het met gemak.’

‘Mooien?’ vraagt de juf. ‘Wat is dat nu weer?’

‘Dat is mooi voetballen op straat, als het vol met auto’s staat. Dan mag je niet hard schieten. Maar je kan wel hooghouden, of lobjes maken over een auto heen. Tim, doe ’es voor!’

Tim loopt naar voren en pakt de bal waarmee de klas in de pauze altijd voetbalt. Hij ziet dat alle kinderen van de klas naar hem kijken. Het is doodstil.

Maar nu krijgt hij het niet warm. Hij draait de bal om en om en om. Meet met zijn ogen de kleine ruimte die hij heeft. Dan tikt hij hem met zijn knie een klein stukje omhoog.

De bal valt terug op zijn knie. Twee keer, drie, vier, vijf.

De klas begint mee te tellen. Bij achttien valt hij op de grond. Nog eens. Het wordt spannend. Tim lijkt wel een jongleur. Soms moet zijn voet eraan te pas komen, of zijn hoofd. Twintig. Dertig.

Tim is tot het uiterste geconcentreerd. Veertig. Vijftig.

De klas brult mee. Negenenvijftig. Zestig. Eenzest...

Tim stopt ermee. Hij vangt de bal op en wil op zijn plaats gaan zitten.

Maar hij krijgt geen kans. De klas joelt en klapt. Een paar jongens springen boven op Tim, alsof ze al kampioen zijn.

En dan... gaat Tim op de schouders! Hij straalt als ridder Joris die de draak heeft verslagen.

Als hij weer op zijn benen staat, zegt hij tegen de juf: 'Juf, ik speel in het toneelstuk wel mens-van-het-volk. Dat doe ik liever dan Joris.'

'Afgesproken Tim,' zegt de juf. 'Jij bent een fantastisch mens-van-het-volk.'

Kaarsjes

Met rode wangen van het fietsen in de koude ochtendlucht hollen Tim en Taco de klas in. ‘Donker hier, juf!’ roept Taco, ‘ik doe de lamp wel even aan.’

‘Nee,’ zegt de juf, ‘ik wil het expres nog even schemerig houden. Ga maar in de kring zitten.’

Na een paar minuten stoeien en praten wordt het stil. De juf houdt haar wijsvinger op haar lippen. Er gaat iets bijzonders gebeuren, dat voel je.

Op een tafeltje in het midden van de kring staan kaarsen. Met een doosje lucifers erbij.

De juf steekt een kaars aan.

‘Juf, je bent in de war,’ zegt Tim en kijkt op zijn datumhorloge. ‘Het is nog lang geen Kerst!’

‘En ook nog lang geen advent,’ klinkt het uit de kring.

‘Dit zijn geen kerstkaarsjes,’ zegt de juf. ‘Ze zijn voor iets anders. Waarvoor, denk je?’

‘Voor de leukigheid,’ zegt Taco. ‘Ik vind het wel gezellig zo.’

‘Om een verhaal te vertellen,’ zegt Loesje, die achter Taco zit. ‘Dan kan je beter luisteren.’

‘Dat komt in de richting,’ zegt de juf. ‘Van kaarslicht word je vanzelf een beetje stil. En als je stil bent, kun je beter denken. Bijvoorbeeld aan iemand die er niet meer is.’

Taco veert overeind. ‘Harry, juf!’ roept hij.

‘Ja, Harry!’ klinkt het van alle kanten.

Iedereen weet het nog. Harry zat een paar klassen hoger. Hij mocht al alleen door het drukke verkeer van de stad naar school fietsen.

Tot die ochtend dat hij voor een rood verkeerslicht stond te wachten.

Links naast hem stond een vrachtwagen.

Het licht sprong op groen.

Harry ging rechtdoor, maar de vrachtwagen sloeg rechtsaf...

Ze waren met de hele school naar Harry’s begrafenis geweest. Ze hadden gezongen en gehuild. En gelachen, omdat je

soms precies het tegenovergestelde doet van wat je voelt. Veel kinderen hadden een herinnering aan hem getekend of geschreven. Voor Harry's vader, moeder en zusje.

'Harry kon mooi fluit spelen, juf.'

'Maar hij stelde zich wel aan, met die bewegingen erbij.'

'En hij kon niet tegen zijn verlies met voetballen.'

'Hij was lief voor kleine kinderen.'

'Als je aan zijn zusje kwam, werd hij witheet.'

'Gelukkig dat ze toen niet bij hem achterop zat.'

De juf zet een portretfoto van Harry rechtop tegen het bord. 'Vandaag wilde ik met jullie aan Harry denken. Daarom heb ik een kaars voor hem aangestoken.'

20 'Mijn oma is ook doodgegaan, juf,' zegt Loesje. 'Ik mocht altijd met haar mee in de tram naar Artis. Dan kreeg ik een ijsje. Soms wel twee.'

'Dan mag jij een kaars aansteken voor je oma,' zegt de juf.

Er zijn nog meer gestorven opa's en oma's om aan te denken. En een buurvrouw. Een tante, een oom, een poes.

'Dieren doen niet mee!' roept iemand.

'Waarom niet?' vraagt juf. 'Als je graag aan je poes wilt denken die dood is, mag je ook een kaars aansteken.'

Na een tijdje branden er achttien kaarsjes.

'Lekker warm, juf,' zegt Taco. Hij heeft een gestorven oom verzonnen. Anders kon hij geen kaarsje aansteken.

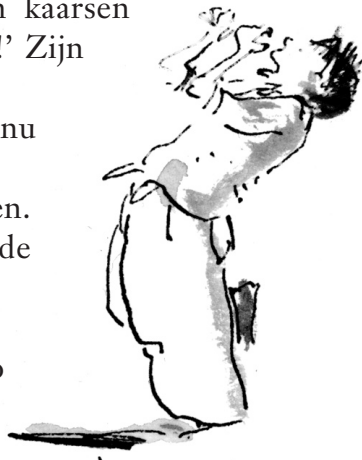
'Nu zijn we allemaal even stil,' zegt juf.

'Twee minuten juf, net als met dodenherdenking,' roept Taco. 'Alleen steken ze daar geen kaarsen aan, maar doen ze tètteretteketèè!' Zijn handen zijn een trompet.

De juf pakt hem bij zijn arm. 'En nu stil jij!'

Dan kun je een speld horen vallen. Een stilte waarin vlammetjes even de dood wegdansen.

Na schooltijd zitten Tim en Taco achter in de tuin van Jan-Willem. Ze zitten voor de hut die ze tussen

de schuurtjes gebouwd hebben van planken, lappen en plastic.

‘Dieren mochten ook,’ zegt Tim. ‘Maar ik ben mijn goudvis vergeten! Die is in de vakantie doodgegaan.’

‘Dan gaan we nu een kaars voor je goudvis aansteken,’ zegt Taco. ‘In de hut!’

‘We hebben het wel gehoord hoor,’ klinkt er opeens achter hen. ‘Als we mee mogen doen, zeggen we niks.’

Het zijn Minke en Nina.

‘Wij hebben vanochtend ook een gedenking gedaan met kaarsen.’

‘Hédenking,’ zegt Tim. ‘Maar ik ben per ongeluk mijn goudvis vergeten te herdenken.’

‘En ik dat babykonijntje dat vorig jaar doodging,’ zegt Nina.

‘En ik mijn witte muis,’ roept Minke. ‘Die is weggelopen en vast wel doodgegaan.’

Minke weet kaarsen te liggen en Taco heeft lucifers.

Ze passen maar net in de hut met z'n vieren.

Tim, Minke en Nina houden een kaars vast. Taco steekt ze aan. Alle drie met één lucifer. Onder de kaarsen houden ze een krant. Om niet te morsen met kaarsvet.

‘En nu twee minuten stilte!’ zegt Taco streng.

Tim volgt de secondewijzer op zijn horloge.

Minke begint te giechelen.

‘Kop dicht!’ bijt Taco haar toe.

‘Een spin!’ Nina gilt het uit. ‘Taco, daar boven je hoofd! Een hele dikke! Sla hem dood!’

De kinderen springen overeind. Taco slaat woest om zich heen. Tim kan nog net zijn kaars uitblazen. Maar de kaarsen van Minke en Nina vallen op de kranten. Een krant vat vlam. Vonken spatten rond. Plastic smelt.

22

‘Help! Brand!’ Schreeuwend struikelen de kinderen over elkaar heen de hut uit.

Nina’s vader komt aanrennen. Hij ziet de rook. Pakt de tuinslang. Spuit in de hut.

Gelukkig is het maar een klein brandje.

Maar in Nina’s jas zitten brandgaatjes. En Minke heeft een blaar op haar hand.

‘Hoe kon dat nu gebeuren?’ vraagt Nina’s vader.

Nog wit van schrik vertellen ze.

‘Een goudvis herdenken, hoe verzin je het...’ Hoofdschuddend loopt Nina’s vader naar binnen.

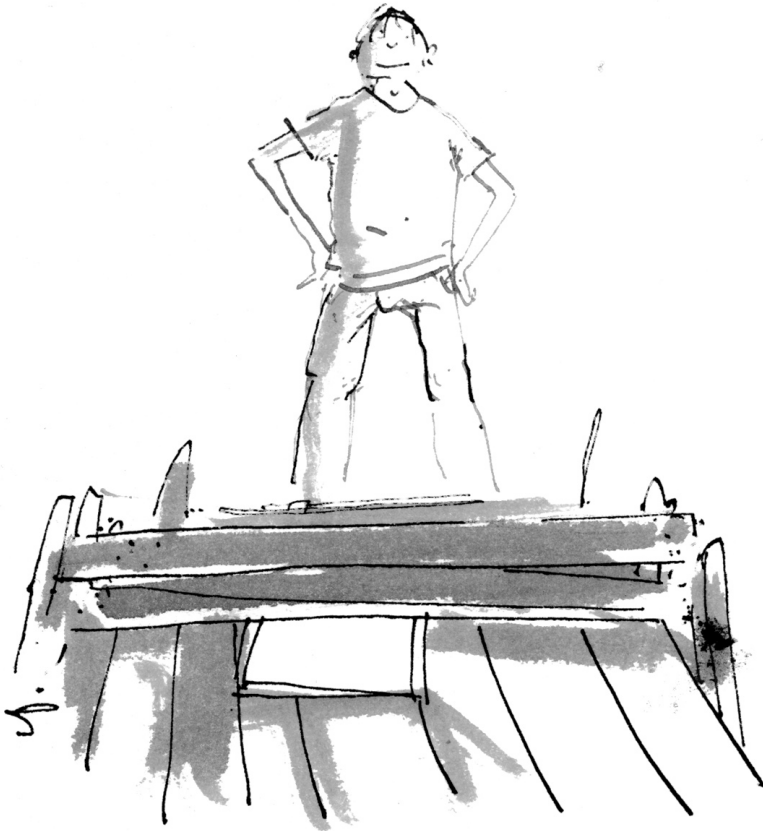
‘Ik had eigenlijk nóg een kaars moeten branden,’ zegt Taco sip. ‘Voor die spin die ik doodgeslagen heb.’

Nina begint zenuwachtig te lachen. ‘Je hebt helemaal geen spin doodgeslagen!’

Er zát er geeneens een. Ik maakte maar een grapje ...’

Riddergevecht

‘Wie doet er mee riddergevechtje?’ roept Jan-Willem. Hij staat wijdbeens op het dak van zijn hut, armen in de zij. ‘Met de blaaspijpen. Schieten van de ene hut naar de andere!’

23

‘Yes!’ roept Taco. ‘Dan waren de hutten onze ridderkastelen en dan gingen we het vijandige kasteel veroveren! Kom op, pijlenblazers halen!’

Hij holt al naar binnen.

‘We mogen niet op mensen richten,’ zegt Minke. ‘En ook niet op kinderen.’

‘Doen we ook niet,’ zegt Jan-Willem. ‘We verstoppem ons in de hutten en schieten door de schietgaten. De tuin waar straks de meeste pijlen liggen, heeft verloren!’

‘Maar je mag wel pijlen oprapen en terugschieten,’ zegt Tim. ‘Dat deden de ridders in het echt ook.’

‘Oké,’ zegt Jan-Willem, ‘maar dat is gevaarlijk, dan kun je geraakt worden. Per ongeluk, bedoel ik.’

Taco komt terug met zijn blaaspijp van elektriciteitsbuis, een schaar en een televisiegids. Van de bladzijden uit de televisiegids kun je goed pijlen maken. Je knipt een strook van een blaadje af. Die draai je om je wijsvinger. Tot zover is het makkelijk.

Dan komt het moeilijke. Je draait en trekt aan het rolletje papier tot er een punt aan de ene kant zit. Dan lik je aan het buitenste stuk papier en dat plak je om de punt heen zodat-ie goed vastzit. De dikke kant moet nog net door je blaaspijp passen.

Jan-Willem heeft het aan de andere kinderen geleerd. Ze hebben er lang op geoefend, want het is een hele kunst. Iedereen kan het nu, behalve Tim. Tim mag dan een kanjer zijn in voetballen en schaken, maar pijltjes draaien, nee, dat wil bij hem nog niet lukken.

‘Ik ben bij Jan-Willem,’ roept Taco, terwijl hij handig een pijltje om zijn vinger windt.

‘Ik ook,’ zegt Tim. Hij worstelt met een strookje papier. Het springt steeds de verkeerde kant op en er komt maar geen goede punt aan.

‘Dat is niet eerlijk,’ zegt Heleen. ‘Dan wordt het jongens tegen meiden, en dat deden ridders nooit!’

‘Oké, dan ga ik wel bij de kleintjes,’ zegt Jan-Willem riddelijk.

‘Wij zijn niet klein!’ roepen Nina en Minke tegelijk.

‘Dan niet!’ zegt Jan-Willem.

‘Ja, jawel, Jan-Willem is bij ons! Jan-Willem, alsjeblieft!’ Nina en Minke kijken hem smekend aan.

‘Voor deze keer dan,’ zegt Jan-Willem. Hij voelt zich bijna een groot mens.

Ze werken nog een tijdje door aan de pijlen.

‘Tim, schiet op man. Jij doet bijna niks!’ zegt Taco. ‘Straks hebben we te weinig pijlen en dan is het jouw schuld.’

‘Doe nog eens voor dan,’ zegt Tim zacht en kijkt aandachtig naar Taco’s vingers, die razendsnel de strookjes tot pijlen draaien.

‘Kijk, gewoon zó, en dan zó, en dan scheur je dit eraf, en hup, dan heb je er weer een!’

Tim wil het ook zo kunnen. Heel graag zelfs. Maar zijn vingers willen niet. Rotvingers.

Daar ziet hij een paar oude pijlen door de bladeren van een struik steken. Hij trekt ze eruit: ze zijn nog best goed. Ziezo, nu heeft hij ook voor pijlen gezorgd.

Als de twee partijen elk een emmer vol pijlen hebben, barst het gevecht los. Jan-Willem met Nina en Minke in zijn hut, tegen Tim, Taco en Heleen in de hut-op-palen in de tuin van Taco en Heleen.

‘Raak! Die was raak!’ gilt Taco. ‘Kom op, meer pijlen!’

Ze blazen uit alle macht.

Even vergeet Tim zijn onwillige vingers. Want mikken kan hij wél.

Het is een prachtig gevecht. Tientallen pijlen vliegen heen en weer. Veel ketsen er op de ridderkastelen af. Geen enkele raakt een ridder of een jonkvrouw.

‘De pijlen zijn op! Gauw, nieuwe maken!’ gilt Heleen. Taco grijpt de laatste blaadjes van de televisiegids.

Tim loopt het laddertje van de paalhut af naar de tuin. Pijlen ophalen om terug te schieten.

‘Hé!’ Daar scheert een pijl door zijn haren. ‘Au!’ Daar één in zijn nek.

‘Ophouden!’ schreeuwt hij. ‘Je mag niet op kinderen richten.’

‘Doen we ook niet!’ schreeuwt Jan-Willem terug. ‘Dit gaat per ongeluk. Moet je maar niet uit je kasteel komen. Ik heb je gewaarschuwd! Eigen schuld, dikke bult!’

26

Tim holt zo hard hij kan door de tuin. Diep voorovergebogen. Haastig graait hij pijlen van het grasveld en trekt ze uit de struiken. Met een arm vol pijlen loopt hij terug naar de paalhut, zijn vrije hand voor zijn ogen.

Nu naar boven, de ladder op. Dat valt niet mee. De pijlen vliegen om zijn oren.

‘Stop, stomme idioot!’ schreeuwt hij woedend naar Jan-Willem.

‘Blijf dan in je kasteel, sukkel!’ schreeuwt Jan-Willem terug.

‘Jan-Willem, onze pijlen zijn ook op!’ roept Minke.

‘Oké dan, pauze, gevechtspauze’, roept Jan-Willem. Zijn hoofd verschijnt uit de hut.

Taco blaast nog gauw een pijl weg. Rakelings langs het hoofd van Jan-Willem.

‘Pauze zei ik toch!’ brult Jan-Willem. ‘Staakt-het-vuren! Tien minuten om nieuwe munitie aan te voeren.’ Hij komt naar buiten.

‘Watte?’ vraagt Taco, die nu ook zijn hoofd uit de hut steekt en de opgeraapte pijlen van Tim aanneemt. ‘Minuutsie? Wat is dat nou weer?’

‘Pijlen, oen,’ roept Jan-Willem. ‘Ik geef je tien minuten om nieuwe pijlen te maken.’

‘En om de oude op te rapen,’ voegt Tim er aan toe.

‘Dat is alleen voor sukkels zoals jij!’ bijt Taco hem toe. ‘Die ze niet zelf kunnen maken. Ik heb het je nu vaak genoeg voorgedaan!’

Tranen van woede springen Tim in de ogen. Dat Jan-Willem hem een keer pest, daar kan hij wel tegen. Maar Taco, zijn vriend! Die naast hem in de klas zit. Die elke dag naast hem naar huis fietst. Die het altijd voor hem opneemt. Die nu bij hem in het ridderleger zit...

‘Orapen dan, en snel!’ commandeert Taco. ‘We hebben maar tien minuten!’

Tim stommelt de ladder weer af. Maar met die tranen in zijn ogen ziet hij niet veel pijlen meer.

Taco en Heleen komen nu ook het laddertje af.

Heleen holt het huis in. Even later is ze terug met de nieuwe televisiegids. Ze begint meteen stroken te knippen. Taco rolt er razendsnel pijlen van.

Tim staat er bedremmeld bij, met zijn blaaspijp in de hand. Hij slikt zijn tranen weg.

‘Tim doet voor spek en bonen mee, hè Tim!’ roept Minke vanuit de andere tuin.

‘Kom op nou, Tim!’ sist Heleen. ‘Pijlen draaien. Kijk hoe Taco het doet!’

Tim voelt zich warm worden. Heet. Een trillende hitte die naar boven borrelt, als lava in een vulkaan. Hij probeert het nog tegen te houden. Het lukt niet. De vulkaan barst uit.

‘Jullie zijn gemeen!’ gilt hij, ziedend van woede. Lukraak zwiept hij zijn blaaspijp weg.

Bijna op hetzelfde moment klinkt er een kreet van pijn. Taco grijpt naar zijn oor en krimpt in elkaar.

Iedereen holt schreeuwend naar Taco.

Behalve Tim. Hij staat als versteend. Dit is niet gebeurd! denkt hij.

‘Hij bloedt! Hartstikke erg!’ roept Minke.

‘Papa! Een doek! Hou het tegen!’ gilt Heleen.

‘Z’n oor is d’r af!’ krijst Nina. ‘Kijk wat je gedaan hebt, Tim.’

Tim kijkt niet. Hij draait zich om. Hij vliegt de tuin door, naar zijn eigen huis. ‘Ik heb het niet gedaan!’ schreeuwt hij met overslaande stem. Zijn ogen zijn groot van ontzetting.

Tims moeder hoort het tumult in de tuinen. Ze begrijpt dat er iets goed mis is.

‘Ik heb het niet gedaan! Ik heb het niet gedaan!’ huilt Tim.

28

‘Wát heb je niet gedaan?’ vraagt zijn moeder.

Het duurt lang voordat ze antwoord krijgt. Tim is helemaal van streek. Hij heeft zich op zijn bed gegoooid en ligt met zijn hoofd in het kussen te snikken. Glaasjes water en koude washandjes helpen maar langzaam.

Beetje bij beetje komt zijn moeder te weten wat er gebeurd is. Ze belt naar de bureu. ‘Taco z’n oor is er niet af,’ zegt ze na het telefoongesprek. ‘Het bloedde wel erg, maar nu zit er een verband op. Er hoefde geen dokter bij te komen. Taco ligt nu op de bank.’

Tim slaakt een zucht van opluchting.

‘Wat nu?’ zegt zijn moeder. ‘Wil je niet even naar Taco? De andere kinderen zijn er ook.’

‘Nee,’ zegt Tim grimmig. ‘Taco pestte mij net zo goed.’ Opeens heeft hij het erg koud.

Na het avondeten gaat de bel. Het is Minke. Ze gaat naast Tim op het bed zitten.

‘Hoi,’ zegt ze. Ze staart naar het vloerkleed.

‘Hm,’ zegt Tim.

Na een tijdje zegt Minke: ‘Ik wou je niet pesten. Het ging vanzelf. Iedereen deed het.’

‘Hm,’ zegt Tim weer.

Minke fluistert iets. Ze kijkt Tim niet aan.

‘Wat?’ vraagt Tim.

‘Dat ik het weer goed wil maken,’ zegt ze, iets harder.

‘Oké,’ zegt Tim. Meer niet. Maar hij wordt weer een beetje warm. Anders warm dan vanmiddag. Niet de hitte van een vulkaan, maar de warmte van een kruik.

Even is het stil. Dan pakt Minke Tims hand. ‘Ga je mee naar Taco?’

‘Goed dan,’ zegt Tim.

Samen gaan ze de deur uit.

In de verhalen over de kinderen van de binnentuin zijn thema's verwerkt als respect, de dood, verliefd zijn, pesten, solidariteit. De verhalen zijn om voor te lezen of om zelf te laten lezen. Achterin het boek zijn suggesties voor bespreking van de verhalen opgenomen.

De kinderen van de binnentuin wonen in een klein straatje in een grote stad. Ze zijn met zijn zessen. Jan-Willem is de oudste (en dat is te merken!). Tim, Minke en Nina wonen elk in een ander huis, en Taco en Heleen zijn broer en zus. Meestal lijkt het wel of ze allemaal broertjes en zusjes van elkaar zijn: ze kunnen vreselijk ruzie maken, maar na de vakantie zijn ze altijd dolblij om elkaar weer te zien.

Hun vaders en moeders zijn vrienden van heel vroeger, toen zelfs Jan-Willem nog niet bestond. Ze hebben van vijf tuinen één grote binnentuin gemaakt, met zandbakken en hutten, slingerpaadjes en vijvers, kippen- en konijnenhokken, honden en katten. Je kunt er mooi spelen, bijvoorbeeld riddergevechtje en verstopperijtje. (Maar 't is natuurlijk wel dom om jezelf in een vuilnisbak te verstoppen!)

Bij de binnentuin, driehoog boven Minke, woont Peter. Hij is al heel oud, bijna twintig. Jammer genoeg is hij verslaafd aan drugs. Hij is best aardig, maar zijn zogenaamde vrienden zorgen voor veel narigheid. De kinderen bedenken een plan om Peter te helpen. Maar dat is niet zo gemakkelijk als het lijkt...

Voor kinderen van 7-12 jaar.

NUR 282

www.uitgeverijmozaiek.nl

ISBN 90-239-9099-4

9 789023 990994